

XVI. ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

Kolozsvár, 2013. május 23–26.

ETDK

KALAUZ

etdk.kmdsz.ro

400083 Kolozsvár/Cluj-Napoca

Petőfi Sándor utca/str. Avram Iancu nr. 21. szám

0264-595700

etdk@kmdsz.ro, etdk.kolozsvar@gmail.com

2 ETDK kalauz

ETDK kalauz

A reál- és humántudományi Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia oktatóknak, elbírálóknak, témavezetőknek készült tájékoztató kiadványa.
Kolozsvár, 2013

Kiadta a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ)
és a XVI. ETDK koordinátorcsoportja

Felelős kiadó: Talpas Botond

Felelős szerkesztők: Vetési Imola, Kisgyörgy Réka

Arculatterv és tördelés: Ferencz Csaba-Levente

Tisztelt oktatók!

Jelen kiadvány azért jött létre, hogy összegezze az oktatók számára az **Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia** fontosabb feladatait, határidőit, eddigi sikereit és segítséget nyújtson azoknak, akik feladatot vállalnak témavezetőként, zsűritagként, illetve nem utolsó sorban még több oktatót vonjon be a tudományos vetélkedő életébe.

Nagy öröm, hogy az ETDK szervezési munkálatai kezdetén az elmúlt két év sikereit is aratjuk, hiszen a 2013 tavaszán megrendezendő XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián 77 dolgozat és 95 hallgató képviseli a kolozsvári ETDK-t.

Idén **május 23. és 26.** között szervezzük meg az erdélyi diákok tudományos megmérettetését. A KMDSZ önkéntesei már ősz óta nagy lelkesedéssel végzik a konferencia előkészítő munkálatait, hogy májusban az előző évekhez hasonlóan egy sikeres, jól szervezett ETDK valósuljon meg.

Köszönjük a témavezetőknek a hallgatókkal, a zsűritagoknak a szekcióvezetőkkel való együttműködést. Energiabefektetésük sokszorosán megtérül!

A további együttműködés reményében,

TALPAS BOTOND

KMDSZ-elnök,
BBTE magyar tagozat
alprefektusa

VETÉSI IMOLA

XVI. ETDK programkoordinátor

Kedves ETDK-ban szerepet vállaló kollegák!

Egyetemi oktatói tevékenységünk talán csak egy kis szeletének tűnik az a munka, amelyet a hallgatók önálló kutatómunkájának kísérése, irányítása jelent. Könnyen elveszünk a változó és olykor abszurdnak tűnő törvények, előírások, szabályok teljesítésében, belefáradunk a véget nem érő kimutatásokba, esetleg saját kutatómunkánk és oktatói munkánk jelenthet egy kis feltöltődést ebben a taposómalomban.

Az egyetemi oktatás tömegessé válása, a hallgatói létszám növekedése, noha tagadhatatlanul sok pozitív hozadéka is van, a képzés elszemélytelenedésével jár együtt. Nekünk már hallgatóink vagy diákjaink vannak, nem pedig tanítványaink. Az egyre nagyobb évfolyamokon a passzív hallgató szerepére kárhozottatott diákok csak ritkán tapasztalják meg a tanítványság igazi jelentését: egy tanár, mester irányítása alatt elsajátítani egy szakmát, elmélyülni egy tudományterületen, önállóan gondolkodni s esélyt kapni rá, hogy a folyamat végén túlszárnyalhassa mesterét, maga is hozzájárulhasson a tudományterület fejlődéséhez.

A tudomány fejlődése szinte kizárólag mesterüket túlszárnyaló tanítványok nevéhez köthető. Egy hallgató azonban csak nagyon ritkán képes arra, hogy hozzájáruljon szakmája,

tudományterülete fejlődéséhez, mert mindössze azt várja el tőle a rendszer, hogy bizonyos ismereteket elsajátítva összegyűjtse a diplomához szükséges kreditszámot. Adjunk hát esélyt diákjainknak arra, hogy igazi tanítványokká váljanak, támogassuk önálló munkájukat, segítsük őket saját gondolataik megfogalmazásában, s ebben a folyamatban magunk is igazi mesterekké válhatunk.

Üdvözlettel,

DR. SOÓS ANNA,
a Babeş-Bolyai Tudományegyetem
magyar tagozatának vezetője

Kedves kollégák!

Diákéveim egyik meghatározó élménye volt, amikor – a kilencvenes évek végén történt – az ETDK díjkiosztó gáláján vettem részt az Egyetemiek Háza étkezdéjében. Nem is maga a díjkiosztó, bár kétségtelenül az is örömmel töltött el, hanem a tény, hogy az egyetemi tanárainkkal együtt ültünk azt követően asztalhoz, és fogyasztottuk el a vacsorát egy olyan térben, ahová a belépésünk úgyszólván korlátozott volt. Nevezhetjük ezt egyfajta beavatásnak is. Úgy éreztük, kollégának fogadtak bennünket, bár a legtöbb szakon addig sem panaszkodhattunk arra, hogy tanáraink ne kezeltek volna bennünket tisztelettel. Az is igaz, kevesebben is voltunk, mint ma, és mi is tisztelettel fordultunk feléjük – már azok felé, akikről úgy gondoltuk, megérdemlik ezt a tiszteletet.

Ugyanezt az örömet érzem most, amikor már tanárként veszek részt az ETDK-n, hiszen azt látom, hogy vannak diákok, akiknek az egyetem nem egyszerűen csak egy ürügy, hogy ne üljenek otthon, hanem lehetőség, hogy kibontakozhassanak, és többet valósítsanak meg az adott tudományon belül, mint amennyit addig megvalósítottak. Tisztelettel fordulnak a tudományuk felé, és elvárják, hogy őket is tisztelettel kezeljék, mert így tudnak beavatottá válni.

A sikeres diák személyes elégtétel is, de annál sokkal több: mutatja a tanári munka eredményességét, és értelmet ad a te-

hetséggondozásnak, a mentorálásnak, de talán magának az oktatói tevékenységnek is; és nem utolsó sorban a tudományos kutatásban való előre lépésnek az első garanciája is.

Kérem Önöket, adjunk meg nekik minden segítséget!

Eredményes munkát kíván

DR. SZABÓ Á. TÖHÖTÖM,
a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet
igazgatója

Röviden az ETDK-ról

A Kolozsváron 1998 óta évente szervezett reál- és humán-tudományi Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) olyan tudományos verseny, amelyben a reál- és humántudományok különböző szakterületein versenyben levő romániai (és külföldi) felsőoktatási intézmények hallgatói összemérhetik saját kutatási eredményeiket, szakmai tudásukat. Az ETDK előzményei a kilencvenes évek elején a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) és szakosztályai által megszervezett helyi szintű versenyek. Az első országos jellegű konferenciát 1998 decemberében tartottuk. 2003-ban az ETDK színvonalát a Magyar Tudományos Akadémia is elismerte. 2007-től a konferenciát a kezdetektől pártoló Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE), illetve a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet (KMEI), a BBTE magyar tagozata oktatóinak háttérintézménye az ETDK társszervező intézményei. 2010-ben a Magyar Rektori Konferencia közös nyilatkozatot fogadott el, amely alapján a kolozsvári ETDK az egyedüli erdélyi reál- és humántudományi konferencia, amely nevezhet munkákat az említett tudományterületeken belül a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciára. (Az OTDK-ról további részletek: www.otdt.hu). Az eddigi tizenöt konferencián **2389** tudományos munkát mutatott be több mint **2100** kolozsvári, valamint más egyetemi központokból érkező hallgató, összesen kb. **800** hazai és külföldi egyetemi oktató, kutató, szakember segítségével, közreműködésével.

A szekciók és szekcióvezetők

A szekciók a különböző tudományterületeket átfogó szervezési egységek. A szervezők minden évben az előző évek statisztikái alapján meghirdetik a tervezett szekciókat, idén 35 szekciót. A diákok feladata, hogy témát, témavezetőt, szekciót válasszanak és jelentkezzenek 2013. március 14-ig. Ezután a szervező intézmények a jelentkezések függvényében alakítják ki a végleges szekcióbeosztást.

További, új szekciók, szekciók összevonása, felosztása, valamint el nem indítása:

A meghirdetett szekciók mellett **új szekció hozható létre, ha:**

1. a jelentkezési időszak végéig (2013. március 14.) az adott szekcióban indulni kívánó legalább öt tudományos munka szerzői jelzik a szervezőknek a szekció elindításának szándékát;
2. legalább öt tudományos munka teljes dokumentációja eljut a szervezőkhöz a leadási időszak végéig (2013. április 26.);
3. az adott szekció olyan tudományterületet fed le, ami nem tartozik más egyetemi központban megrendezett ETDK-hoz.

Egy szekció **kettéválik**, ha legalább 15 dolgozat van. Ha egy szekcióban **nem gyűl** ki a szükséges dolgozat, az ebben a szekcióba nevezett diákok témájukhoz legközelebb álló szekcióban mutathatják be dolgozataikat.

Szekcióvezetők: Minden szekció rendelkezik egy felelőssel. (Lásd a következő oldalon levő táblázatot!) Bármilyen kérdés, észrevétel esetén kérjük, forduljanak hozzájuk bizalommal.

10 ETDK kalauz

Szekció

Állam- és jogtudomány

Biológia

Filmművészet

Filozófia

Fizika

Földrajz

Geológia

Gyógytorna

Informatika

Katolikus teológia

Kémia

Kommunikáció

Közgazdaság- és gazdálkodástudomány 1–2.

Magyar irodalomtudomány 1–2.

Magyar nyelvtudomány

Matematika

Művészettörténet

Nemzetközi kapcsolatok

Néprajz

Pedagógia-Gyógypedagógia

Politológia

Protestáns teológia

Pszichológia

Régészet

Szociális munkás

Szociológia és antropológia

Testnevelés és sport

Történelem

Újságírás

Zeneművészet és zenetudományok

Szekcióvezető

Szécsi Zsolt

Török Edina

Veres Szilárd

Balázs Ádám

Deritei Dávid

Biró Magdolna-Ágota

Bartha István Róbert

Kósa Petra

Varga Levente

Ferencz Emese

Várhelyi Melinda

Krippán Kinga

Mátyás Csilla

Jakab-Villő Hanga

Dimény Hajnalka

Vigh Szilárd

Ladó Ágota

Föcze János

Kelemen Réka

Bács Ágnes

Lakatos Dorottya

Dimény Ágnes

Kis Melinda

Burkhardt Britta

Kozma Anna

Buzogány Izabella

Kósa Petra

Föcze János

Csepán Gellért

Vincze Tekla

Az elbíráló bizottságok (zsűrik)

Az ETDK minden szekciójában bemutatott tudományos munkák tudományos szempontok szerinti értékelése végett külön 3, 4 vagy 5 tagú elbíráló bizottságok (zsűrik) alakulnak. A zsűrikben bíráló személyeket a szekcióvezető és koordinátorcsoport javaslatára a szervező intézmények erősítik meg.

Minden zsűri soraiból elnököt jelöl ki, aki:

- irányítja, összehangolja az elbírálók munkáját;
- abban az esetben, ha a bíráló bizottságnak közvetlen vagy közvetett plágium bizonyítéka van egy tudományos munkára vonatkozólag, feladata értesíteni a koordinátorcsoportot;
- a szekcióvezetővel és a koordinátorcsoporttal közösen részt vesz az eredmények nyilvántartásában és összesítésében;
- a záróünnepségen sorra kerülő díjkiosztáson átadja a szekció díjazottjainak az elismerő okleveleket.

Értékelési rendszer

Az ETDK-n a tudományos munkák értékelése és minősítése egységes rendszer alapján történik, a szekciók autonómiájának tiszteletben tartásával. A tudományos munkák értékelésére kizárólag a megfelelő szekció bíráló bizottsága jogosult.

Minden tudományos munka 0 és 100 pont között értékelendő. Az értékelés két szakaszos: a tudományos munka előzetes értékelése, majd az előadás értékelése. Az elbíráló bizottságok döntenek el, hogy az összesített (végső) értékelésbe

12 ETDK kalauz

milyen arányban számít be a tudományos munka előzetes értékelése, illetve az előadás értékelése (az értékelés mindkét szakaszának aránya legalább 20% kell legyen). Szintén az elbíráló bizottságok határozzák meg a tudományos munkák értékelésének szempontjait és a pontozási rendszert.

Az értékelés folyamata

A tudományos munkák értékelése a szekció bíráló bizottsága által elfogadott szempontokat tartalmazó értékelő lapokon történik. **A tudományos munkák előzetes értékelését kötelezően a szekcióülést megelőzően végzik az elbírálók.** (Az elbíráló bizottsághoz a leadási időszak után, a konferenciát megelőző két hétben eljutnak a dolgozatok nyomtatott példányai és elektronikus változata. A zsűri a konferencia kezdési időpontja előtt legalább 24 órával közvetíti a koordinátorcsoportnak az előzetes értékelést.)

Az előadás értékelése közvetlenül az illető tudományos munka előadása után történik. Minden zsűritag egyenlő mértékben, egymástól függetlenül értékeli minden tudományos munka előadását.

Amennyiben egy zsűritag egy versenyző diák témavezetője, nem értékelheti a hallgatót.

Szekció lezárása, összesítés

Miután minden tudományos munkát bemutattak, a szekcióülés végeztével a zsűri elnöke összesíti az értékeléseket, a koordinátorcsoport megbízottja segítségével közösen kitölti a koordiná-

torcsoport által kibocsátott szabványosított összesített szekcióértékelő dokumentumot. Az eredményeket az ETDK zárőnnep-ségéig (a díjkiosztásig) tilos nyilvánosságra hozni.

Díjazás

A bemutatott tudományos munkák I., II., III. díjban vagy dicséretben részesülhetnek. **Szekciónként egy-egy I., II. és III. díjat lehet kiosztani.**

A minősítési minimumok a következők: legalább 90 pont szükséges az I., 80 pont a II., illetve 70 pont a III. díj megadásához. A zsűri döntésétől függően dicséretben részesülhetnek az olyan tudományos munkák, amelyek elérték legalább 70 pontot, de nem lettek díjazva. A dicséreteken kívül az elbírálóknak, illetve a különböző támogatóknak ugyanakkor jogában áll tetszés szerint **különdíjakat** kiosztani.

Az I., II. és III. díjhoz pénzbeli juttatás is társul. Minden szekció azonos nagyságú díjalappal rendelkezik. A pénzjutalmak kiosztása, valamint ennek módozata kizárólag a koordinátorcsoport hatáskörébe tartozik, a zsűrik által meghatározott eredmények alapján, a szervező intézmények által megállapított előírások és a díjakat felajánlók által támasztott feltételek szerint. Ha egy tudományos munkának kettő vagy több (társ)szerzője van, akkor a tudományos munkának járó összeg osztódik, és minden szerző egyenlő arányban részesül belőle.

Minden zsűritagot sok szeretettel várunk **2013. május 26-án** a zárőnnep-ségre!

Témavezetői munka

Színvonalas tudományos munka létrehozásánál a hallgató(k)/szerző(k) munkájának segítése, követése, véleményezése, javítása a témavezető(k) (más, kevésbé egyértelmű néven vezetőtanár, konzulens, tutor) feladata.

Ki lehet témavezető?

A kolozsvári ETDK-n témavezető lehet:

1. felsőoktatási intézmény oktatója (az esetek kb. 90%-a);
2. tudományos kutató;
3. az adott területen dolgozó, diplomával rendelkező szakember;
4. (kivételes esetben) bármely olyan hallgató, aki a korábbi ETDK-kon legalább két alkalommal az adott szekcióban I., II. vagy III. díjban részesült.

Hogyan lehetünk JÓ témavezetők?

A témavezető első igéje az adni. A jó témavezető nagyobb tapasztalatát, tudását, rutinját átadja a hozzá forduló hallgatóknak (ahogy annak idején neki is átadták).

Partnere lesz a diáknak. Íme néhány lehetőség: először is tanácsokat, támponatokat, segítséget adhat. Bármiben, kezdve a téma kiválasztásától a bibliográfia összeállításán át a szerzők számára hozzáférhetetlen adatok, könyvek, eredmények, mérési eszközök biztosításáig. A készülő dolgozat részeit megvitatja a hallgatókkal. Az esetleg kialakuló véleménykülönbségekben figyelmeztet, ha hibát lát, de kritikája mellett tiszte-

letben tartja a diák álláspontját valamely kérdésben. Elolvasa a kész dolgozatot, és jogában áll a kutatással kapcsolatos véleményét a zsűri tudomására hozni.

A témavezető kötelezettsége, hogy egy rövid (legalább két-három mondatos) ajánlást eljuttasson a szervezőkhöz **2013. április 8-ig** az ETDK honlapján található minta alapján. A témavezetői ajánlásokat a szervezők közvetítik a zsűritagok felé.

Miért éri meg témavezetői munkát vállalni?

Megéri témavezetőnek lenni. Szakmai szempontból azért, mert a témavezető okosabb lett. Felelevenítette a tudását, bővültek az ismeretei a megfelelő területen, akár fel is használhatja a hallgató kutatási eredményeit saját kutatásában. Távlatilag gondolkozva mit szólnak egy, a tehetséges hallgatóval való későbbi közös publikációhoz?

Emberileg pedig közelebb került az illető hallgató(k)hoz. Már ezért is jó volt neki témavezetőnek lenni, különösen, ha közben a diák(ok) tanára is egyben, akik azután egészen jobb véleménnyel lesznek róla. Hátha valamely későbbi jelentős tudományos eredmény szerzője egyszer majd így fogalmaz egy konferencián: „*X. Y. irányításával készítettem az első tudományos dolgozatomat. Nélküle sohase lettem volna a ... felfedezője. Köszönöm.*”

Határidők összegzője:

Hallgatóknak:

jelentkezési időszak:

2013. január 14–március 14.

kivonatok leadása:

2013. április 8-ig

dolgozatok beküldése (elektronikusan):

2013. április 22-ig

dolgozatok leadása személyesen:

2013. április 23–26.

Oktatóknak (bírálok, témavezetők):

zsűrik megalakulása:

2013. február–március

pontozási rendszerek véglegesítése:

2013. március 29-ig

témavezetők visszaigazolása:

2013. április 8-ig

dolgozatok előzetes értékelése:

2013. május 20-ig

szekcióülések lezajlása:

2013. május 24–25.

záróünnepség, díjkiosztó gála:

2013. május 26.